

JYVÄSKYLÄN MLK LEPPÄVESI PYHÄSAARI

Lapinraunion kaivaus

Jussi-Pekka Taavitsainen 1992

Arkeol. Os. 317/22.12.1994^M

JYVÄSKYLÄN MLK LEPPÄVESI PYHÄSAARI

- lapinraunion kaivaus 16. 8. - 20. (tai 21.) 8. 1992

MJR 180 075003

Kylä: Leppävesi

Tila: Kuhankosken sotilasvirkatalo RN:o 16:7, om. Suomen valtio

Peruskartta 3212 08 VAAJAKOSKI

Koordinaatit x = 6906 88

y = 444 54

z = n. 90

Kiintopisteen korkeus merenpinnasta: 80.33

Kiintopisteen punnitusluku: 042

Kaivauksen löydöt: KM 27197 (n. 44 g palaneita luunsiruja)

Aiemmat löydöt: -

Aiemmat tiedot: Janne Vilkunan tarkastuskertomus v. 1983

Johdanto	s. 1
Kaivaustyö ja -tulokset	s. 1
Kartat	
- peruskarttakopio	s. 3
- kartta 1:25 A2	s. 4a
- selvitys raunion korkeuksista	s. 4b
Liitteet	
- valokuvataulut (negatiivit) 98954-98960	s. 5
- Pirkko Ukkosen luuanalyysi	s. 8

Johdanto

Janne Vilkuna kävi toukokuussa 1983 tarkastamassa Leppäveden Pyhäsaaren pohjoiskärjessä kaksi rökkiötä (ks. tark. kert.). Niistä läntisempi (A) valittiin museoviraston, Jyväskylän yliopiston ja Keski-Suomen museon lapinraunio-hankkeen v:n 1992 kohteeksi.

Kaivauskohde sijaitsee Pyhäsaaren pohjoispään länsirinteessä, mistä on näköala Leppävedelle Vaajakosken niskalle. Luoteiskaakko -suuntainen rökkiö on poikkeuksellinen sekä muodoltaan että kooltaan. Raunio on pitkänomainen, leveydeltään n. 4,25 m. Sen luoteispää on leveämpi ja muistuttaa pyöreää, halkaisijaltaan n. 6 metrillä rökkiötä. Raunion kokonaispituus on runsaat 14 m ja korkeus runsaat 70 cm. Sen reunojen korkeus Leppäveden pinnasta on n. 79,50 m.

Raunion luoteispäässä oli merkkejä raunion kaivamisesta. Muuten rökkiössä ei ollut havaittavissa selviä ulkoisia "penkomisjälkiä".

Kaivaustyöt ja tulokset

Kaivaukset tehtiin vapaaehtoisvoimin. Kenttätöihin osallistuivat Janne Vilkun ja J.-P. Taavitsaisen lisäksi Seppo Rintala, Teppo Vihola, Aapo Tamminen, Pekka Virtanen, Leena Sipilä, Erkki Laitinen ja vielä ainakin yksi avustaja, jonka nimi on unohtunut.

Työt aloitettiin valokuvaamalla raunio tornista sekä ennen että jälkeen purkamisen. Myöhemmin piirrettävän kartan vaatimien valokuvien ottamisen ja mittausten jälkeen ryhdyttiin purkamaan rökkiötä. Sen leveämmän luoteispään ja kapeamman osan mahdollisesta eriaikaisesta rakentamisesta ei havaittu merkkejä. Raunion sisällä ei voitu todeta mitään erityisiä rakenteita. Järven puolella oli kylmämuurattua seinämää. Kivien alainen ohut maakerros kaivettiin. Purkamisen jälkeen rökkiö koottiin entisille sijoilleen.

Rökkiön kapeamman osan keskivaiheilta ruudusta 204/104 (löytöpaikka merkitty kartttaa neliöllä) löytyi n. 44 g palaneita luita (KM 27197; löydön absoluuttinen korkeus 79,55 m). Niiden joukosta ei kyetty määrittämään yhtään fragmenttia (ks. liite).

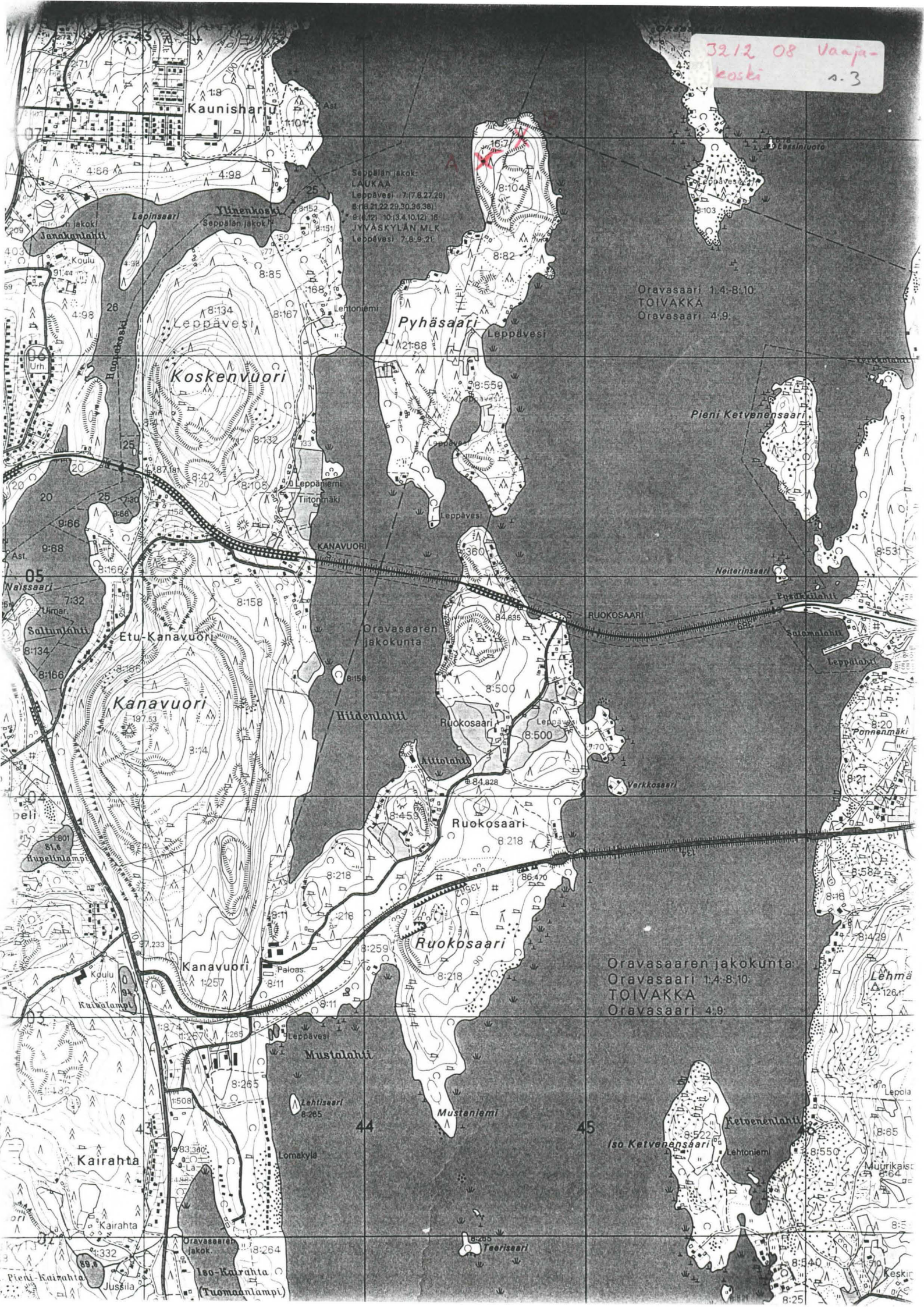
Kaivausten ajan sääolosuhteet olivat sateiset ja poikkeuksellisen huonot.

Alkuperäinen tarkoitus oli, että Janne Vilkuna laatisi kertomuksen. Koska Vilkunan tehtävät Fennougristi-kongressin pääsihteerinä olisivat viivästyttäneet kertomuksen jättämistä, päätin ryhtyä kertomuksen laadintaan tultuani elokuussa 1994 Suomen Akatemian vanhemmaksi tutkijaksi. Lapinraunio-hanke liittyy Akatemian projektiin. Tämä raportti on laadittu Vilkunan ja piirtäjänä toimineen Seppo Rintalan muistiinpanojen, kartta-aineiston ja valokuvien avulla.

Helsingissä, 22. 12. 1994

J.-P. Taanila

3212 08 Vaaja-
kosti
s. 3

Muupäimur, nimen tiedon täydennetty
kunta karttakaavassa

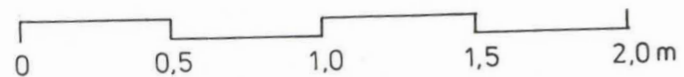
s. 4a

JYVÄSKYLÄN MLK LEPPÄVESI
PYHÄSAARI
KAIVAUSALUE, PROFIILI 1:25

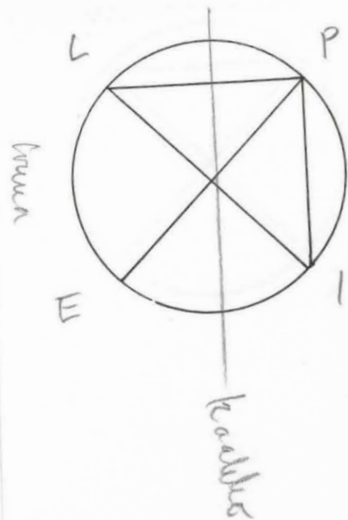
J.-P. TAAVITSAINEN 1992

TASO 1

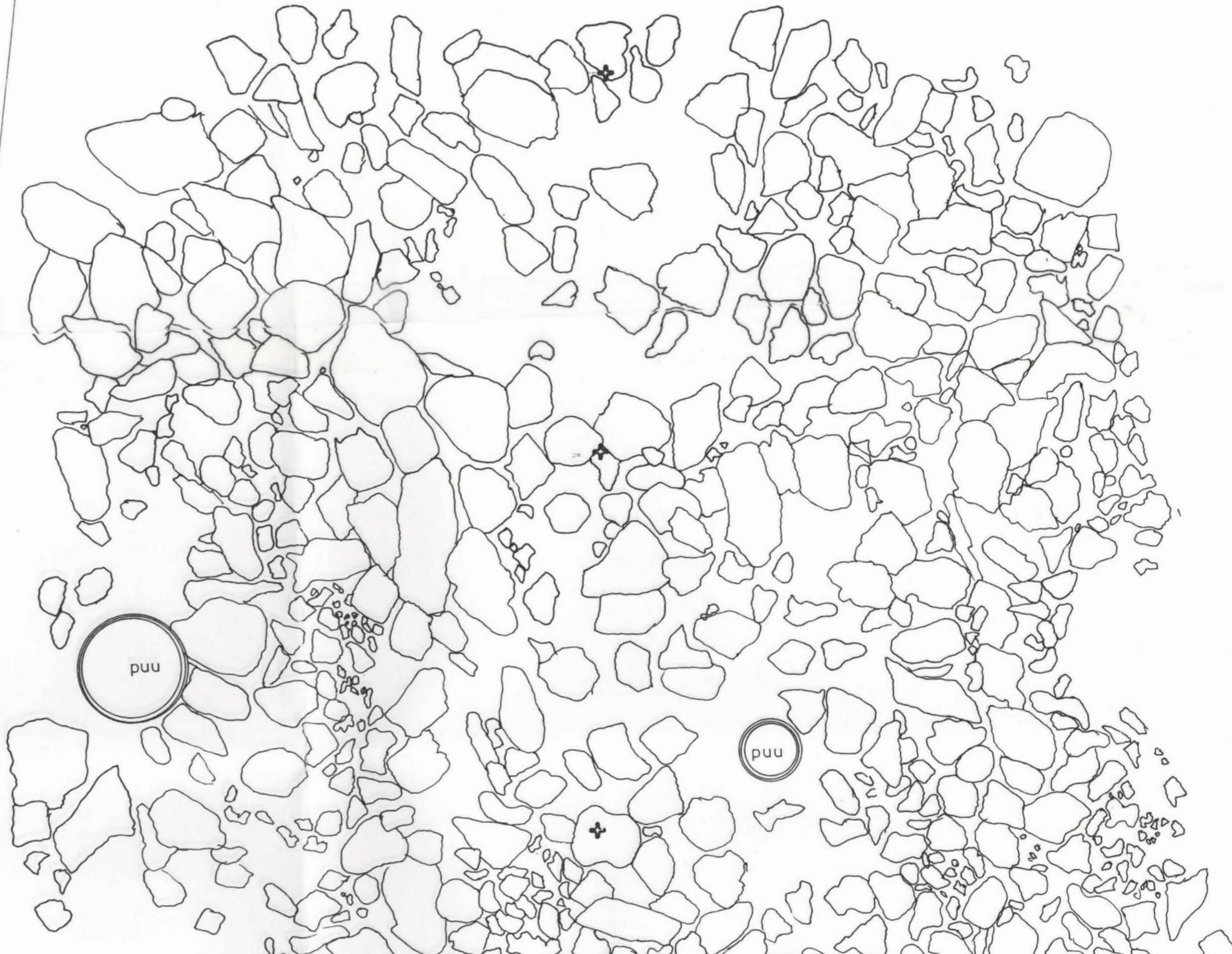
Piirt. Seppo Rintala 18.08.1992

- alkup. kartta pal. kivilaatoille
- siellä 45 taidemaalaa varten
luode

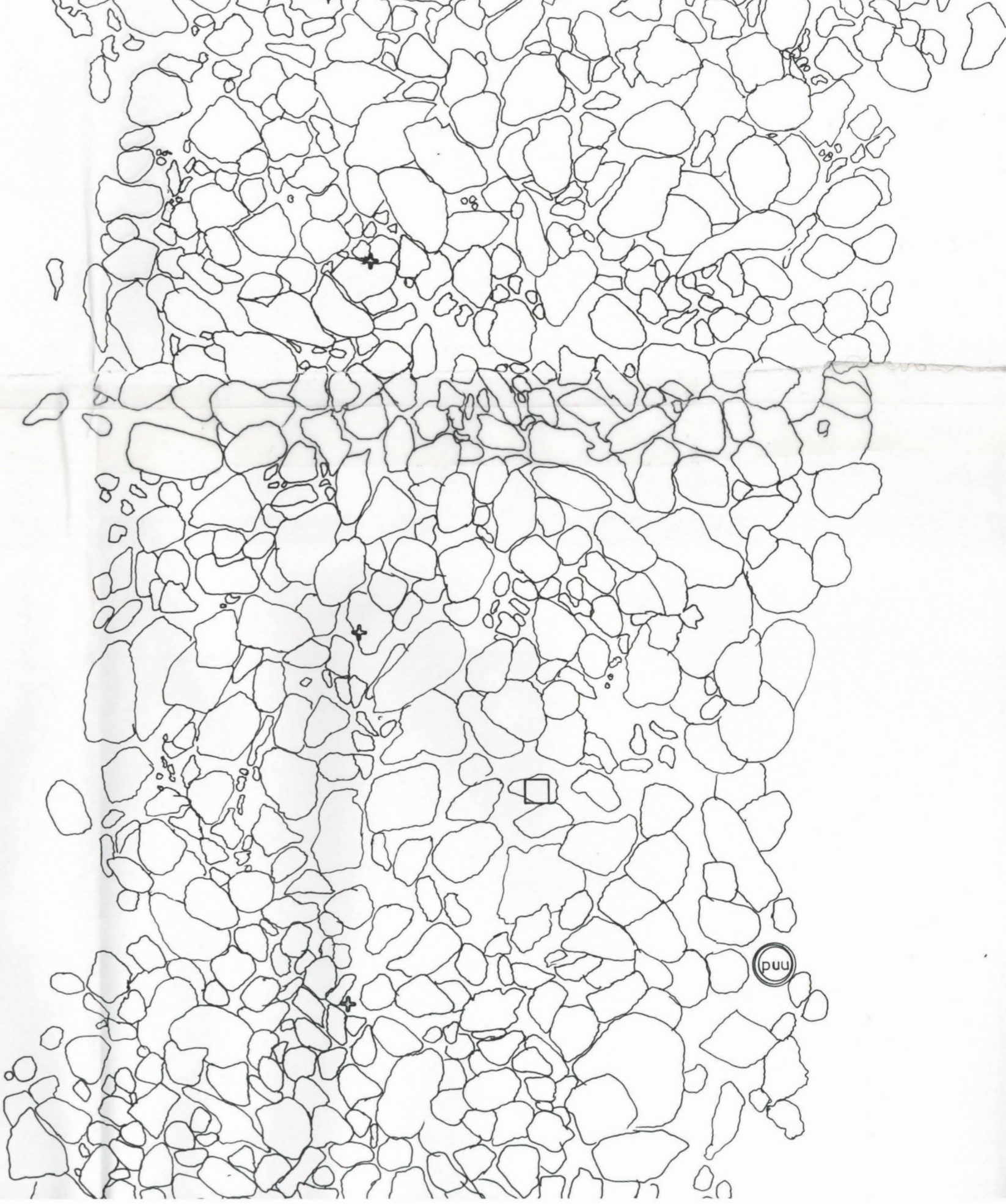

□ = uuden tontin
paikka

pinta

peruskallio

PITUUSLEIKKAUS

Seppo Rintalan selvitys sivun 4a kartan korkeuksista:

"Raunion korkein profiileilla sijainnut piste (lattaluku 062) on +80.13 m. Raunion profiileista mitatut korkeudet sijoittuvat +79.50 m ja 80.00 m välille reunaosien ollessa melko tarkasti +79.50 m."

98954

Röykkiö ennen kaivautta

98955

Röykkiö ennen kaivautta ylä-
nän teosta

98956

Tyrväskylän mllk Leppävesi Pylhä-
raari

s. 6

Röykkiötä kuvataan

98957

Röykkiö-kiveystä ennen sementin ja
turpeen pistoa

F. J.-P. Taavikainen 1972

98958

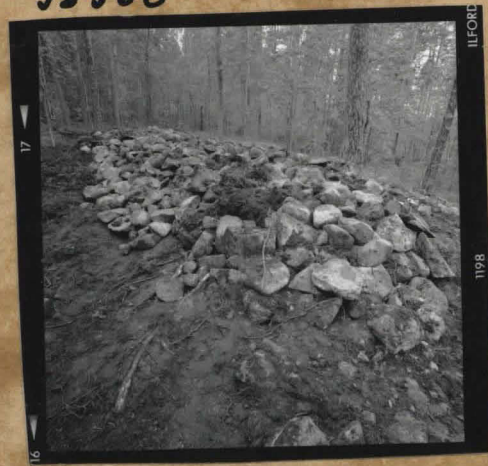
Röykkiökiveystä sammaleen pristan pä-
keen

98959

Röykkiö sammaleen
pristan päkeen

98960

Röykkiö huottuna

VIITASAARI Pyykkisaari (KM 27864) 1993

Luuanalyysi 15.10.1993 Pirkko Ukkonen

12 125/95	1	mc III sin. excl. prox. epiph.	Phocidae sp.
	1	phal. 3 prox. fr.	"
	3	dentale sin. ant. fr.	Esox lucius
	1	dentale dex. ant. fr.	"
	5	dentale fr.	"
	1	dentale, dens	"
	1	articulare sin. fr.	"
	10	palatinum fr.	"
	3	parasphenoideum fr.	"
	3	vertebra fr.	Teleostei sp.

- tunnistettujen paino 3 gr
- tunnistamattomien - " - 12 gr

VIITASAARI Luotolansaari Kuistarinvuori (KM 27865) 1993

Luuanalyysi 15.10.1993 Pirkko Ukkonen

- ei määritettäviä fragmentteja

JYVÄSKYLÄN mlk Pyhäsaari (KM 27197) 1993

12

Luuanalyysi 15.10.1993 Pirkko Ukkonen

- ei määritettäviä fragmentteja

- m. 44 gr